

6. del – Jernet og Leiren (Daniel kap.2)

Forutsigelsene om de forskjellige verdensrikene symbolisert med metallene i billedstøtten er alle blitt oppfylt unntagen den siste fase før Guds rike blir opprettet, symbolisert med føttene som består av jern og leire. Vi vil betrakte denne del av visjonen nærmere. Profetier kan best forklares etter at de er oppfylt. Profetien om føttene blandet med jern og leire handler om den siste tid for menneskenes rike, og i denne tid befinner vi oss fortsatt.

Meningen med profetien

Daniels beskrivelse av føttene og tærne:

- *"Riket skal være et delt rike" (v.41).*
- *"Det skal ha noe av jernets styrke i seg" (v.41).*
- *"Riket for en del skal være sterkt og for en del svakt" (v.42).*
- *"Når du så at jernet var blandet med leire, så betyr det at de skal blande seg med hverandre ved giftermål" (v.43).¹*
- *"Men de vil likevel ikke holde sammen, likesom jern ikke blander seg med leire" (v.43).*

Dette må vi forstå slik: Jernet må være en fortsettelse av jernet i benet, det fjerde verdensrike (Rom). Dette er bekreftet i versene 40 og 41 ved at jernet beholder den styrke det hadde tidligere og vers 44 bekrefter at denne styrke skal den beholde til endens tid. Jernet i føttene kan derfor ikke være annet enn en fortsettelse av romerrikets makt i moderne tid, som representant for en forfalsket kristendom.

Det skal være et delt rike: *"jern var blandet med leiren."* Jern og leire blander seg ikke med hverandre – de befinner seg ved siden av hverandre. Dette symboliserer at dette delte rike er infisert av en forfalsket kristendom.

Leire består av jordens støv som er brukt i Bibelen for å beskrive menneskets naturlige tilstand som Gud skapte *"av jordens støv" (1.Mos.2;7)*. Dette naturlige menneske er beskrevet av Paulus som *"av jorden" (1.Kor.15;47-49)* i motsetning til det "åndelige" (v.44). Leiren er et symbol på råmaterialet i den umodne menneskelige natur som må bli formet av Gud: *"Herre! Du er vår far. Vi er leire, og du er den som former oss, et verk av din hånd er vi alle sammen." (Jes.64;7).*

Leiren i Daniels visjon er brent leire. Den har ikke vært gjenstand for Guds undervisning og forming, men er kommet under innflytelse av menneskelige påvirkere. Den symboliserer menn og kvinner som går sin egen vei. Og siden billedstøtten bare handler om en menneskelig styreform på jorden med ulike syn, den ene bare påvirket av maktbegjær, den andre påvirket av det samme maktbegjær, men med et tilsynelatende kristent inntrykk. De

¹ Engelske bibeloversettelse: *"... mingle with the seed of men."* Den samme formulering er brukt i Det norske bibelselskapets oversettelse fra 1893: *"... de skulde blande sig ved menneskesed."*

er imidlertid begge "jordiske", denne verdens mennesker, og konkurrerer om innflytelse over samfunnets økonomiske ressurser.

Oppfyllelsen

1. *"Riket skal være et delt rike"*

Denne delingen av riket skjedde etter 1793 på grunn av den franske revolusjon, da den katolske romerkirke mistet sin maktposisjon, og fortsatte i det 19de og 20de århundre. Vi forstår forløpet av denne utvikling best ved å studere det som hendte før dette. De fleste land hvor den forfalskede kristendom hadde fått fotfeste var fra middelalderen ansett for å være kristne. Der var to maktsentre, en religiøs og en verdslig: Kirken og Staten. Men de var forenet fordi de bestod av ett verdensrike.

Denne forening opphørte etter den franske revolusjon. De verdslige makter fjernet seg mer og mer fra kirkelig innflytelse forårsaket av forskjellige åndsretninger. Disse var basert på menneskelig mentalitet i stedet for en kristen innstilling. Politiske begivenheter førte så til at kirke og stat ble delt, som Daniel forutsier: *"riket skal være et delt rike"*.

Et eksempel på at *"riket skal være et delt rike"*

Forholdet mellom kirken og staten i Frankrike gir et godt bilde på forandringene som skjedde i det 19de og det 20de århundre.

- Etterhvert som den kristne lære bredte seg i det 5te og 6te århundre fikk den katolske kirke overtaket i Frankrike og ble statsreligion.
- Tendensen i retning av verdsliggjøringen i det 19de århundre resulterte i at den franske nasjonalforsamlingen 9de desember 1905 vedtok en lov om å skille kirke og stat, og dens viktigste formål kan uttrykkes i denne retning. Republikken hverken anerkjenner eller avlønner eller understøtter noen religion.

Når det var nødvendig å vedta en slik lov bekrefter det at kirke og stat tidligere hadde vært knyttet til hverandre. For å tilpasse loven til moderne tanker og meninger, var et skille nødvendig.

Dette er et godt eksempel på og bekræftelse av Daniels profeti: *"riket skal være et delt rike."*

2. *"Det skal ha noe av jernets styrke i seg ... riket skal for en del være sterkt og for en del svakt."*

Presset av disse begivenheter kunne kirken ha blitt svekket med verdslig tankegang. Men den viste seg som en etterkommer av Romerriket ved å demonstrere jernets styrke og hadde kraft til å holde fast ved sine tradisjoner. Men fordi jernet bare er halvparten av stoffet i føttene og tærne, vil det bare være delvis sterkt. Den andre halvparten består av leire og derfor vil denne blanding være *"for en del svakt"*. Skjørheten er øket fordi leiren er brent og det gjør den sprø. (Den bokstavelige betydning av ordet oversatt med "svakt" er 'å gå i stykker'). Derfor vil den humaniske innstillingen medvirke til å svekke billedstøtten i Daniels syn og påskynde dens undergang.

3. **"Men de vil likevel ikke holde sammen, likesom jern ikke blander seg med leire"**

Samfunnet har fortsatt å utvikle seg i verdslig retning. Denne tendens er blitt så kraftig at den har skapt et samfunn hvor det er en likegyldig innstilling til åndelige kristne verdier. Den tradisjonelle kirke har imøtegått denne tendens med å ta et aktivt standpunkt mot ubibelske tendenser som kvinnelige prester og at homoseksuell praksis blir godtatt.

Dette sammenstøt av innstillingen til "jern" i kirken og "leiren" i det verdsliggjorte samfunn er en oppfyllelse av profetien at *"de skal likevel ikke holde sammen."*

4. **"De skal blande seg med hverandre ved giftermål" [1893 Bibel: 'blande sig ved menneskesed']**

Men likevel var kirken på noen områder blitt påvirket til å godta moderne humanistiske idèer, også i de konservative og tradisjonsbundne kretser. Det tydeligste eksempel på dette er den nærmest almene akseptering av menneskerettigheter. Et hovedbudskap i Bibelen lærer at mennesket ikke har noen rettigheter, men at det er helt avhengig av Guds nåde både for sine åndelige og materielle behov. Daniel bruker uttrykket *"de skal blande seg med hverandre ved menneskesed"* – på arameisk (det opprinnelige språket for denne del av Daniels bok) **zer-ah'**. Dette ord har sammenheng med tilsvarende hebraiske ord som er brukt om giftermål, og denne betydning er brukt i våre nyere bibeloversettelser.

Dette har ført til tanken om at Daniels profeti her handler om de europeiske kongehus som inngikk ekteskap med hverandre. Dette skjedde i mange hundre år. Tross dette holdt de ikke sammen, men førte en rekke kriger mot hverandre.

En slik forståelse strander på at denne blanding bare skjedde innen den verdslige del av samfunnet. Den verdslige og kirkelige holdt sammen og dannet en enhet helt frem til den franske revolusjon. Først da skjedde den delingen som er symbolisert med "jern" og "leire" i føttene og tærne.

Hvis Daniel brukte betydningen av ordet **zer-ah'** som giftermål i sin profeti, kunne det peke på tiden før syndefloden: *"Da så Guds sønner at menneskenes døtre var vakre, og de tok seg hustruer, hvem de hadde lyst til."* (1.Mos.6;2). *"Guds sønner"* var de som begynte å påkalle Herrens navn (1.Mos.4;26). *"Menneskenes døtre"* var av de verdslige frafalne som valgte Kains vei. I 1.Mos.6;4 er ordet "kjempene" brukt. Det er oversatt av det hebraiske **nephilim** som betyr 'de frafalne'. *"Guds sønner"* hadde fordervet sin tro ved å foretrekke å blande seg med *"menneskenes døtre"*.

Daniel forutsier at denne utvikling vil gjenta seg i de siste dager. Tilhengerne av den fordervede kristenhet vil tilpasse seg det verdsliggjorte samfunn. Jesus forutså også dette og beskrev at de siste dager skulle være som forholdene var før syndefloden: så her kan vi se en overenstemmelse (Lukas 17;26-27).

Hva skal disiplene vokte seg for?

Forfatteren Frank J Coppa skrev en bok om "Det moderne pavedømme etter 1789". Her beskriver han pavedømmet på slutten av det 20de århundre som på en enkel måte gir en lett forståelse på blandingen av tilpassing og steilhet:

"Den intellektuelle innstilling i den vestlige verden etter den franske revolusjons tid har stort sett vært fiendtlig overfor pavedømmet ... Pave Johannes Paul II's embedstid gir et speilbilde av pavedømmets tilpassing på noen områder og konfrontasjon på andre områder. På samme måte som hans forgjengere gjennom de forløpene 2 århundre har han antatt tradisjonelle synspunkter på noen bestemte områder mens han på andre områder har søkt tilpassing."

Føttene og tærne av jern og leire vil bestå til Jesus kommer tilbake og Guds rike er opprettet. På noen områder vil kirken beholde sin styrke som Daniel forutsa og nekte å forandre sin tradisjonelle lære.

Johannes' Åpenbaring bekrefter at kirke og stat vil forbli adskilt til endens tid og at kirken ikke vil gjenvinne sin politiske makt. Men til tross for motsetningene vil kirken lykkes med å *"blande seg ved menneskesed"* og ha en bemerkelsesverdig innflytelse når Jesus kommer tilbake. Kunnskap om dette vil gi alle bibeltroende en fascinerende opplevelse når de ser at profetiene oppfylles.

Disipler og verden som omgir dem

De fleste disipler idag lever i omgivelser med en livsstil og med verdi-vurderinger som er fjernt fra det Bibelen lærer oss. Daniels eksempel tilskynder oss til å tenke over dette. Vi er dog på jorden som Daniel var og skal ikke prøve å flykte fra den. I likhet med Daniel må vi vende oss bort fra de ting som fører verdslige verdier inn i våre liv. De vil påvirke oss og føre oss inn på tanker som er i strid med det Jesus lærte oss: vi skal ikke være **av** verden selv om vi fortsatt må være **i** verden. Det er vår moralske vandel som skal skille oss fra verden. Vi lever i en tidsalder hvor meget utspekulerte midler blir brukt for å påvirke oss. Når noe påvirker oss i feil retning, må vi fjerne oss fra det og vende oss til ting som styrker oss i troen: en styrke som vi oppnår ved grundig lesning av Guds ord og samarbeide med andre troende. Og vi kan lese hvordan Daniel også fikk hjelp av sine venner i vanskelige situasjoner.